Toeslagen

Graadt van Roggenweg 500
3531 AH Utrecht
Postbus 2092
3500 GB Utrecht

Datum
21-5-2021

Versienummer
1.0

Opdrachtgever
[redacted]

Auteur
[redacted]

Afgestemd met
[redacted]

Datum vaststelling

Vastgesteld door

VERTROUWELIJK

memo

Redelijke termijn en uitgesloten posten

Aanleiding

Op 3 december 2019 heeft het MT Toeslagen zelfstandig besloten om een nadere invulling te geven aan het begrip "redelijke termijn", als bedoeld in artikel 19, lid 4, Awir, door deze vast te stellen op zes maanden. Na het verstrijken van die termijn zou de toeslag niet lager vastgesteld worden dan het laatst verleende voorschot, tenzij er sprake is van misbruik. Hierdoor zou, ook indien is gebleken dat het voorschot tot een te hoog bedrag was verleend, geen terugvordering worden opgelegd.

Het MT Toeslagen is tot dit besluit gekomen omdat het als onwenselijk werd gezien dat door binnen Toeslagen ontstane vertraging van afhandeling van posten uit de toeslagjaren 2014-2018 burgers jaren later zouden worden geconfronteerd met een (hoge) terugvordering. Toeslagen wil zoveel mogelijk in de actualiteit werken. Het nader duiden van het begrip "redelijke termijn" leek een oplossing te bieden voor het snel op een correcte manier wegwerken van deze oude posten. Echter, na consultatie van vaktechniek bleek deze oplossing juridisch niet haalbaar, omdat Toeslagen niet bevoegd is om zelfstandig een nadere invulling te geven aan het begrip "redelijke termijn" en consequenties te verbinden aan de overschrijding daarvan. Dit zou door middel van vastgesteld en gepubliceerd beleid moeten.

Vooruitlopend op nieuw beleid c.q. uitvoeringspraktijk omtrent de "redelijke termijn" heeft Toeslagen vaststellingen, welke meer dan een jaar na het bekend worden van definitieve inkomens geformaliseerd zouden worden
en waar een terugvordering uit voort zou vloeien, uitgesloten van formeel beschikken. De intentie was om deze zaken te beschikken op de hoogte van de laatst afgegeven voorlopige toekenning. De toeslagen waarbij een nabetaling zou volgen zijn wel vastgesteld en uitbetaald.

Op 16 februari is er in het DG team gesproken over het memo 'Behandelwijze voor vaststelling van uitgesloten posten' waarin mogelijke oplossingen voor het dilemma van de oude posten zijn voorgesteld (bijlage 1). Tijdens deze bespreking is niet voor een bepaalde oplossing gekozen, maar zijn nadere vragen gesteld over de uitgangspunten bij de besluitvorming en duiding van de doelgroep. Om de uit die bespreking voortvloeiende vragen te adresseren is er op 3 maart 2021 met een afvaardiging vanuit MinFin en Toeslagen gesproken over het vervolg. En op 12 april 2021 is er een vervolggesprek geweest met [redacted] Toeslagen, het [redacted] Juridische zaken en vaktechniek van SRB en Toeslagen Regulier (HHR en PR) over de antwoorden op de gestelde vragen en de gewenste aanpak. Tijdens dat gesprek

is duidelijk geworden dat er geen steun is voor het vaststellen van deze oude posten conform het laatst verleende voorschot waardoor geen terugvorderingen worden opgelegd, omdat dit in strijd is met de regelgeving en vanuit maatschappelijk oogpunt niet wenselijk wordt geacht. Vanuit het DG team is gevraagd om de populatie nader te bezien en zo klein mogelijk te maken zodat alleen zeer schrijnende gevallen worden voorgelegd aan het DG team. Daarnaast heeft de [redacted] nogmaals aangegeven dat het vastleggen van de redelijke termijn in beleid veel tijd zal vragen en voor Toeslagen bovendien niet noodzakelijk is om achterstanden te voorkomen. Dat kan ook worden opgelost door middel van managementsturing. Gelet op deze ontwikkelingen met betrekking tot de redelijke termijn en uitgesloten posten wordt het MT gevraagd een aantal besluiten te nemen.

Gevraagde besluiten

- Het besluit van 3 december 2019 om een nadere invulling te geven aan het begrip "redelijke termijn", als bedoeld in artikel 19, lid 4, Awir, door deze vast te stellen op zes maanden in te trekken.
- Gelet op het vorenstaande punt het besluit dat nieuwe overschrijdingen van de nog nader te duiden 'redelijke termijn' (nu 12 maanden vanaf het ontvangen van het definitieve inkomen) in geval van terugvordering uitgesloten worden van formeel beschikken, in te trekken en voorgenomen verlagingen van de toekenning formeel te beschikken.
- Besluiten te nemen over de afhandeling van de liggende posten uit de jaren 2016, 2017 en 2018 met inachtneming van de hierna in deze notitie beschreven uitgangspunten en aandachtspunten.

De populatie uitgesloten posten 2016, 2017 en 2018

Categorie ↓ / Toeslagjaar →	2016	2017	2018	Eindtotaal
< 1500	860	2.532	10.933	14.325
>= 1500	243	748	2.751	3.742
Alleen inkomen/vermogen	*37*	*97*	*294*	*428*
Ook lasten/huishouden	*206*	*651*	*2.457*	3.314
Eindtotaal	1.103	3.280	13.684	18.067

Voorstel inzake afdoening oude populatie

Uitgangspunt is, mede gelet op het (lange) tijdsverloop voor belanghebbenden, om er zorg voor te dragen dat de vaststelling van de toeslagen zo zorgvuldig mogelijk plaatsvindt.

Voorgesteld wordt om bij het vaststellen van de toeslagen uit eerdergenoemde populatie aansluiting te zoeken bij artikel 26b Awir wat in werking is getreden voor toeslagjaren vanaf 2021. Formeel is het niet noodzakelijk om de zienswijzeprocedure op de oude jaren toe te passen.

Dit houdt in dat Toeslagen de belanghebbenden vóór het vaststellen van de toeslag in beginsel de gelegenheid biedt om een zienswijze naar voren te brengen als er aan een belanghebbende een terugvordering van €1.500 of meer per berekeningsjaar per regeling wordt opgelegd.

Posten tot €1.500

Posten tot €1.500 worden geautomatiseerd afgedaan met uitzondering van de volgende categorieën:

- UHT (aanpak bepalen in het OSS samen met UHT)
- Overledenen
- Burgers die in de schuldsanering zitten

Voor deze categorieën sluiten we aan bij de behandeling die geldt voor posten boven € 1.500, dus ook handmatig behandelen.

Posten vanaf €1.500

Posten vanaf € 1.500 worden in beginsel handmatig behandeld. Voorgesteld wordt dat door een behandelaar telefonisch contact wordt opgenomen om de voorgenomen vaststelling en terugvordering toe te lichten en de belanghebbende de gelegenheid te bieden een zienswijze naar voren te brengen. De belanghebbende kan dit zowel telefonisch als schriftelijk doen. In de vaststelling wordt beargumenteerd ingegaan op de door belanghebbende gegeven zienswijze. Uit bovenstaande tabel blijkt dat dit om 3.314 posten zal gaan.

Aan het MT wordt in overweging gegeven dat indien voor deze populatie wordt aangesloten bij artikel 26b Awir, er geen verplichting bestaat om belanghebbenden de gelegenheid tot het geven van een zienswijze te bieden in de volgende situaties:

- Indien de terugvordering ontstaat doordat er volledig aan het verzoek van belanghebbende wordt tegemoetgekomen
- Indien de terugvordering ontstaat door verwerking van door de belanghebbende aangeleverde gegevens
- Indien de terugvordering enkel ontstaat door een wijziging van het inkomen

Het advies is voor deze categorie (428) niet te kiezen voor een zienswijze, maar vanuit dienstverleningsperspectief te burger wel te informeren over de gevolgen van het besluit dat zal worden genomen. Zodat maatwerk in dienstverlening kan worden geboden indien nodig.

Gevolgen voor de afdoening van toekomstige terugvorderingen

Het besluit om voorgenomen verlagingen van de toekenning formeel te beschikken zonder de 'redelijke termijn' (nu 12 maanden vanaf het ontvangen van het definitieve inkomen) heeft als consequentie dat terugvorderingen binnen de vijf jaars termijn geformaliseerd mogen worden. Hiervoor is nog geen proces van zienswijze ingericht. Dat betekent dat alle terugvorderingen vanuit het massale proces zonder aankondiging aan de belanghebbende worden gecommuniceerd.

Ook beschikkingen aan de eerder genoemde categorieën (UHT, overledenen, burgers in schuldsanering) zullen dus ook zonder tussenkomst worden geformaliseerd en gecommuniceerd als deze in het massale proces worden verwerkt. In het meest extreme geval wordt een terugvorderingsbeschikking van €3.000 euro over toeslagjaar 2016 eind 2021 beschikt voor een belanghebbende in de schuldsanering waarvan inkomen ook al jaren bekend. Deze valt binnen de vijf jaars termijn, wordt geautomatiseerd opgelegd en het proces voor zienswijze is niet ingericht. (Deze populatie is nader geduid bij in bijlage 2)

Rentevergoeding
Door het (langere) tijdsverloop, wordt bij belanghebbenden een hogere rente in rekening gebracht. Bij Belastingen bestaat de mogelijkheid om coulancerente te vergoeden wanneer de besluitvorming door de inspecteur meer tijd heeft gevergd dan gebruikelijk is.[1] Aan het MT Toeslagen wordt in overweging gegeven om nader te onderzoeken of aan belanghebbenden in de betreffende populatie een vergoeding van rente kan worden toegekend wegens de lange behandelduur door Toeslagen. Dit betreft zowel de *juridische* mogelijkheden, als de mogelijkheden om dit *technisch* uit te voeren.

Overige aanbevelingen
- In contacten met belanghebbenden (zowel schriftelijk als telefonisch) dient altijd een persoonlijke betalingsregeling aangeboden te worden waarvoor het afsluiten van deze regeling de verantwoordelijkheid ligt bij CAP/LIC.
- Het MT wordt gevraagd capaciteit vrij te maken (bij voorkeur een "taskforce" onder verantwoordelijkheid van een MT-lid, gelet op de complexiteit) voor de handmatige behandeling van deze oude populatie
- Indien belanghebbenden telefonisch niet bereikt kunnen worden, dient een brief te worden verzonden voor het uitvragen van de zienswijze. Het verdient de aanbeveling om daar de contactgegevens van een behandelend medewerker in te zetten zodat belanghebbenden weten waar ze terecht kunnen met vragen. Aangezien niet de zienswijzeprocedure formeel niet van toepassing is wordt in verband met het beperken van de doorlooptijd geadviseerd af te zien van het versturen van een rappel.
- Voordat de behandelend medewerker contact opneemt met belanghebbende, wordt een korte toets uitgevoerd om te bezien of de voorgenomen vaststelling en terugvordering correct zijn.
- Een gedeelte van de populatie heeft al eerder een besluit ontvangen over de desbetreffende toeslag. In overweging wordt gegeven om (een deel van) de populatie een uitlegbrief te sturen waarin de gang van zaken wordt toegelicht.
- KWR/HHR/VT schrijven een handreiking voor de afdoening

[1] Artikel 28 Besluit Fiscaal Bestuursrecht